BLOC-NOTES

UN BĂIAT DE AUR

de Ovidiu ZOTTA

Băiatul acesta deține cheile de la depozitul de glume și de la camera cu melodii. El știe potecile cele mai bune spre poiana poveștilor și, cînd arbitrează un meci de fotbal, jucătorii sînt cuprinși de cel mai profund respect față de adversari. E un băiat de aur, la el găsești oricînd să împrumuți o peniță sau o gumă, nu spune niciodată că filmul văzut de el e de trei ori mai bun decît filmul pe care l-ai văzut tu, lucrează pe tăcute ca o gospodină harnică și la sfîrșit de săptămînă oferă tortul delicios al unei acțiuni pionierești formidabile. Nu se supără niciodată pe nimeni, nu-ți reproșează că ai fost neatent la oră, nu este intrigat că ai luat o notă proastă. E întotdeauna numai zîmbet și politețe. Uite, așa președinte de detașament mai zic și eu! Îți face viața mai veselă și nu te incomodează niciodată! Dar oare există un astfel de băiat? Ei bine, nu prea! Degeaba ne-am făcut atîtea visuri! Nu există, și pace! Sau dacă există, e în prea puține exemplare. Și nici acestea nu întrunesc toate calitățile ideale! Unul e glumeț, dar nu se pricepe la sport. Altul se pricepe la sport, dar n-are inițiativă. Unul este energic, dar îi cam sare țandăra din nimic, altul e politicos, dar n-are voință. Ce facem? Nu e decît o singură soluție: să-l inventați voi! Uite cum facem. Propuneți un băiat sau o fetiță dintre cei mai harnici la învățătură, dornici să ajute bunul mers al treburilor în detașament și excelenți la capitolul „colegialitate". Avem deci un președinte. Deocamdată, nu e chiar cum l-am dorit, de aceea continuăm să acționăm. Șezătorile vesele? O să le pună la cale un băiat spiritual! Sînt destui în fiecare clasă. Drumețiile cu peripeții delicioase? Vor fi organizate de pionierii care cunosc cel mai bine pădurea, cîmpul, turiști pasionați. Arbitru incoruptibil? Va fi acel băiat modest, neremarcat pînă acum, la care descoperim un foarte frumos simț al lucrurilor drepte. Acțiuni pionicrești formidabile? Pe acestea le vor pregăti împreună toți pionierii din clasă! Cît despre faptul că președintele ar trebui să se poarte cu fiecare blînd și ocrotitor, ei bine, nu e greu de loc! Cum altfel s-ar putea purta omul cu niște pionieri care învață aproape genial și sînt atît de cuminți la ore cum n-au visat nici cei mai îndrăzneți pedagogi? Iată, așadar, cum să faceți voi pentru a avea un băiat de aur în fruntea activității pionierești. Ba chiar pot afirma că, procedînd astfel, toți pionierii din detașament ar merita să fie alintați în felul acesta! Ceea ce vă doresc din toată inima.

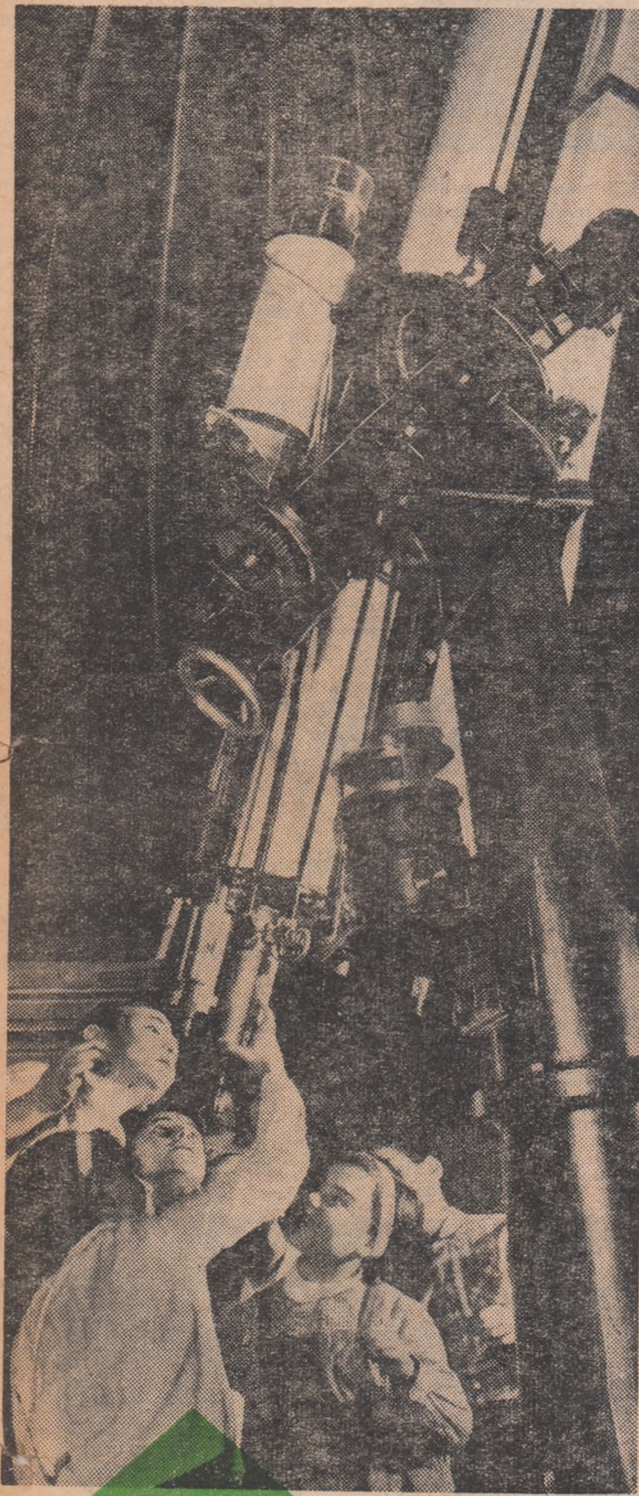
Proletari din toate țările, uniți-vă!

Pentru gloria poporului și înflorirea României socialiste, pentru cauza partidului — înainte!

Scînteia pionierului

ORGAN AL CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Anul XVII nr. 47 (1091) * miercuri 23 noiembrie 1966 * 8 pag. 30 bani

Fotoreporterul nostru a făcut o glumă, intitulînd această poză „În căutarea de idei pentru acțiuni pionierești cît mai frumoase!". În caz că ele nu se văd prin telescop, le puteți întîlni în articolul „Pe cine am ales noi" din pagina a 2-a, dar mai cu seamă în propriul vostru detașament.

Foto: Gr. PREPELIȚĂ

ÎNTÎMPLĂRI MARI ȘI MICI DIN ÎMPĂRĂȚIA MODESTULUI 5

Rebegiți de frig, Dan și Marin trec grăbiți pe strada pustie. Deodată, unul dintre ei se oprește ca străfulgerat:

— Stai! Ai luat sticla și ața?

— Ce sticlă, mă?

— Cum, ce *sticlă*? Aia pentru inaugurare.

— Aa! M-am interesat. Nu e cazul. Numai la vapoare merge. Aici ar fi trebuit o fundă N-am găsit prin casă decît o sfoară lungă și o foarfecă.

— Bine, merge și așa, se învoi Dan, pornind mai departe.

Peste puțin timp se aflau în apropierea micului orășel alcătuit din cîteva corturi, lanțuri, călușei, arene de circ. Răsăriseră acolo, ca din pămînt, numai în dimineața aceea. Se știa că de abia a doua zi va fi primul spectacol. Dan și Marin însă, hotărîseră să facă ei deschiderea circului, să se laude cu ceremonia inaugurării, să fie primii vizitatori. Tocmai cînd se pregăteau să lege sfoara, pe care unul dintre ei trebuia s-o taie cu foarfeca, Marin sări ca ars: pe terenul bîlciului pătrunseseră niște intruși. Mihai, Ionel, Chivu se plimbau ca la ei acasă, se făceau că încearcă rezistența țărușilor care susțineau corturile, făceau fel de fel de aprecieri în urma „inspecției", cum o numeau ei. Marin strînse furios sfoara și o băgă în buzunar. Apoi, urmat de prietenul său, se apropie de ceilalți:

(Continuare în pag. a 3-a)

Elena MANESCU

Incepînd cu... „bună ziua"

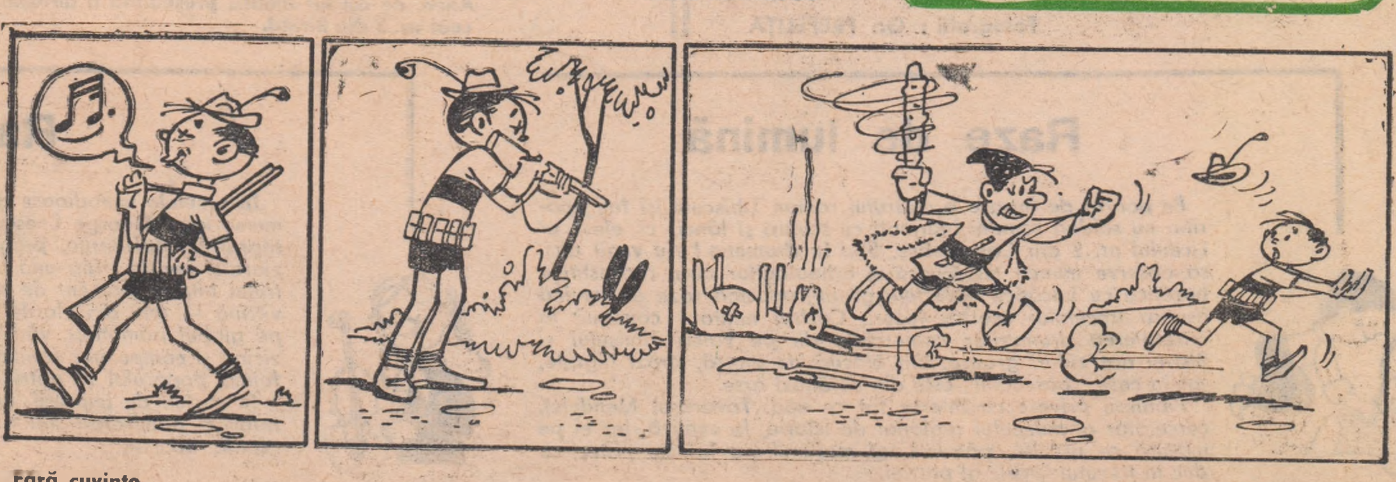
Respectul față de cei din jur începe adesea cu ...„bună ziua". A saluta, a fi politicos, a mulțumi cînd primești un dar sînt obligații înțelese de la sine. Dar sînt unele împrejurări cînd trebuie să dai și un mic ajutor. Zilele trecute, o doamnă în vîrstă ieșea de la „Aprozar" cu o sacoșă încărcată. Îi era frică să coboare de pe un dîmbușor. I-am oferit mîna. Era un lucru mărunt, dar ea mi-a mulțumit. Mulți alți colegi de-ai mei se poartă cuviincios. Am văzut-o pe Giușca Elena salutînd respectuos în dreapta și-n stînga, pe Rîbac Elena și Irimia Florentina ajutînd o bătrînă să urce în autobuz, pe alții oferind locul lor unor oameni vîrstnici.

SANDU VASILE
Liceul nr. 3, Bîrlad

Invitație

E o invitație anticipată. Dacă veți face o excursie, nu ne ocoliți. Elevii cercului de etnografie v-au pregătit o surpriză — un muzeu al satului. Stînd de vorbă cu bătrînii, primind de la unii un obiect, de la alții — altul, au reușit să reconstituie vechiul port local. De asemenea, au un plug de lemn, o furcă de tors, un răschitor, diferite obiecte de ceramică. Elevii de la cercul de foto vor executa fotografiile diferitelor tipuri de locuințe, vechi și noi, vor face fotocopii după actele oficiale de la arhivă, acte care vorbesc despre momentele mai importante din istoria satului.

BOAR LIVIU
Școala generală com. Gîlgău, raionul Dej

Fără cuvinte.

Desen: R. DULDURESCU

PE CINE AM ALES NOI

Draga mea,
Am o mulțime de lucruri să-ți spun. Nici nu știu cu ce să încep! Știi, a fost la noi o adunare foarte interesantă. Îți închipui, era vorba despre alegerea colectivului de conducere al detașamentului. Ia să văd, ghicești pe cine am ales? Hai să-ți spun tot eu. Cînd clasele noastre — a voastră și a noastră — s-au întîlnit ultima oară, încă nu-l aveam coleg pe Gavrilă Gabriel.

• DINCA VALERIU, președintele detașamentului!

Așa că tu nu-l știi. Sanda Mărgăritescu a propus ca el să facă parte din colectivul de conducere. Poate că într-unul din anii trecuți am fi șovăit să-l alegem, dar acum sîntem mai mari, știm să judecăm lucrurile mai bine. Noi am observat că Gabriel e un băiat de nădejde. Deși venit la noi de abia un trimestru, a reușit să se impună. Și Petrescu Dana a fost aleasă în colectiv. E drept, nu s-a spus în adunare că uneori se bătea cu băieții, însă noi știam și ne gîndeam cu toții la acest lucru. A mai crescut și ea nu se mai poartă ca în anii trecuți. Dovadă: dacă băieții nu-i caută nod în papură, totul e admirabil! Ea nu-și mai folosește energia în certuri ci, mai ales, la învățătură — învață excelent și cînd îi încredințezi o sarcină pionierească, nu se lasă pînă n-o îndeplinește foarte bine. Președinte l-am ales pe Dincă Valeriu, în primul rînd pentru motivele pe care le știi și tu: învață bine, e disciplinat. Ce nu știi, poate, este că Valeriu e plin de idei. Și-i vesel. „Ora și ideea", cum îi spunem noi. Și e prieten cu toți copiii. Poate nu știi că și din inițiativa lui am organizat cîteva acțiuni interesante. Stai să ți le spun. Una ar fi cea cu elefantul. Toamna, în București este foarte frumoasă. Și cum parcul zoologic nu-l mai vizitasem de anul trecut, ne-am gîndit să folosim zilele de toamnă frumoase și să mergem la Băneasa. Și n-am făcut rău. Parcul zoologic s-a mărit. S-au adus animale multe și din toate colțurile pămîntului. Mai ales un elefant, nou nouț și foarte, foarte frumos, care nouă ne-a plăcut grozav. Codruț Bodea, „vînătorul" nostru, a descoperit tot pe acolo o crescătorie de cîini șoricari. Apoi cu toții ne-am bucurat, în pădure, de coloritul multicolor al toamnei: de la frunzele încă verzi ale stejarilor, la coroana ruginie a arțarului... Altă acțiune frumoasă ar fi excursia noastră la Cîmpina. Acum știm că orașul acesta important găzduiește două muzee

• PETRESCU DANA: „Așa sînt eu, o fire... sportivă! Dar promit să mă schimb!".

pe care noi nu le vom uita curînd: cel al Iuliei Hașdeu și cel al marelui nostru pictor Nicolae Grigorescu.

Nu pot să nu-ți amintesc de o acțiune la care am participat și noi și la care a fost invitat tovarășul academician Mihai Băcescu, oceanograf, care tocmai se întorsese dintr-o călătorie de studiu în Oceanul Pacific, care a durat 40 de zile. Am văzut și proiecții de

• Așa s-a întîmplat cînd a fost rostit numele președintelui și cele ale pionierilor propuși ca membri ai colectivului de conducere.

diafilme din această călătorie. Dar amintirea noastră cea mai dragă este aceea că am luat parte la spectacolul festiv prezentat cu ocazia constituirii Consiliului Național al Organizației de pionieri. Spectacolul s-a televizat. Și după ce ne-au trecut emoțiile, ne-am gîndit că voi, prietenii noștri, de la Școala generală nr. 12 din Brașov, ne-ați văzut.

Să-ți spun pe cine am mai ales în colectivul de conducere. Avem printre ei și un „inventator", constructor de navomedele (el le construiește împreună cu Lotreanu Cristian), glumeț, și elev silitor: Dascălu Adrian. Iar Dincă, „băiatul care se joacă și cu fetele", președintele, a propus o fetiță excepțională la învățătură, tot nouă în clasa noastră: Țeica Maria. Și acum să-ți mai spun și altceva. Altceva legat de faptul că noi am mai crescut cu un an...

Tu îl mai ții minte pe Filip Nicolae, „băiatul fără de prieteni", cum îi zicem noi? Știi că el nu suporta copiii care se pricep la matematică mai bine ca el. Iar pe cei care știu să cînte (el cîntă frumos!) îi invidiază.

Despre el n-aș putea să-ți spun că a mai crescut cu un an. E tot la fel. Dar noi sîntem foarte hotărîți să-l ajutăm să... crească, să înțeleagă că în viață colectivul din care faci parte **trebuie** să-ți fie primul prieten.

Acum sîntem mai mari cu un an, sîntem mai cuminți, învățăm la fel de bine ca și anul trecut — cel puțin, judecînd după notele obținute pînă acum! Vrem să fim un detașament fruntaș. Și cînd, în vacanța de iarnă, ne vom întîlni la voi, la Brașov, sau în Poiană, la un concurs de schi, ai să vezi că adunarea de care ți-am povestit ne-a fost de folos.

Aștept vești de la voi.

Brașoveanu Doina

P. S. Pe 27 noiembrie avem în clasă două aniversări. Lotreanu Cristian și Dascălu Adrian împlinesc, fiecare, cîte 11 ani. Primul la ora 16, cel de-al doilea, la ora 13. Conform tradiției clasei, ne pregătim să-i sărbătorim.

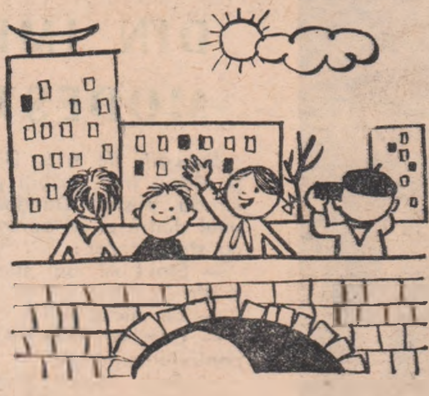
DOINA
Pt. conformitate
Elena SKIBINSKI
București,
Școala generală nr. 5

• BODEA CODRUȚ: „Și acum ce să cînt?"

Fotografii: Gr. PREPELIȚĂ

SUB CLAR DE LUNĂ

Detașamentul e în marș pionieresc. Copiii privesc entuziasmați. Orașul lor întinerește mereu. Deodată, o fată propune:
— Cine ajunge primul dincolo, peste pod...

Fiecare se grăbește. In urmă lasă noile blocuri, grădina publică, statuia lui Ion Creangă, fabrica de rulmenți și...
— Iată-ne ajunși în pădurea de argint, constată aceeași fată cu păr cîrlionțat și ochi de viezure.

— Astă-seară adăugăm un nou capitol la ierbarul nostru — frunze și plante de pădure, toamna, spune tot ea.

— Ce gustos este aici porumbul copt! Și ce parfumat, spune fata.

Această interesantă acțiune a fost organizată din inițiativa pionierei Sava Anca, de curînd aleasă președintă a detașamentului clasei a VI-a A de la Liceul nr. 3 din Bîrlad.

Raze de lumină

Pe poarta de intrare a castrului roman Tibiscum își fac apariția nu soldați romani înarmați cu scuturi și lănci, ci elevi ai Liceului nr. 2 din Caransebeș. Sînt în drumeție! Au venit aici, să observe munca migăloasă a arheologilor care reconstituie bucățică cu bucățică obiectele găsite, aducînd raze de lumină asupra trecutului acestor locuri. Castrul militar construit la întretăierea drumurilor comerciale de pe valea Timișului și Bistrei are ziduri groase, din blocuri de piatră, străzi înguste, iar în case, „parchetul" este din cărămizi arse.

Pionierii privesc cu interes tot ce văd. Tovarășul Mendeleț, cercetător al muzeului regional de istorie, le explică, iar ei pe măsură ce ascultă, pătrund tot mai mult pe tainice poteci ce duc în trecutul istoric al patriei.

Prof. Ion GOGOAȘĂ

Rapsodie

In sunetele melodioase ale Rapsodiei a II-a, prin sălile Casei memoriale „George Enescu", trec elevi. Privesc emoționați fotografiile, partiturile, programele concertelor, articolele de ziare și reviste... Intr-una din camere se află o statuie a maestrului într-un moment de meditație muzicală, iar alături, într-o vitrină — una din viorile sale și o baghetă. Pe harta patriei, pe globul pămîntesc văd însemnate locurile unde ilustrul muzician și compozitor român a dat concerte, locurile unde a dus faima poporului și patriei sale.

In cartea de impresii, alături de multe, multe nume de vizitatori și admiratori sînt acum trecute și numele elevilor de la școala noastră.

CRACANĂ LUCICA
Școala generală nr. 1, Dorohoi

Nu de mult, am fost oaspetele cercului de pictură de la Şcoala generală nr. 2 din Lugoj. Îndrumat cu pricepere de profesorul Vladimir Streletz — cercul a devenit cunoscut în toată şcoala şi numărul celor care-i păşesc pragul cu emoţie se măreşte aproape în fiecare an.

ÎN FAȚA ȘEVALETULUI

ȚARA CULORILOR

Felecan Emilia, elevă în clasa a IV-a, e o fetiţă vioaie, gata totdeauna să spună o glumă. Ca să nu se dezmintă, la întrebările noastre dacă-i place desenul ne-a răspuns zîmbind că... nu-i place. Fireşte că acest prim răspuns nu e decît o glumă. Pentru că anul trecut (în 1965) una din lucrările ei — „Casa bunicii" — a obţinut menţiune la Expoziţia naţională de desene create de cei mici.

Cum a ajuns Emilia să îndrăgească şevaletul şi culorile ?

Într-o zi, pe vremea cînd încă se mai juca cu păpuşile, un unchi i-a dăruit cîteva creioane colorate. Cu ele a început să... picteze pe tăbliile patului, pe pereţi, pe feţele de masă, pe podea fel de fel de flori şi gîze.

Primul vizitator al acestei năstruşnice expoziţii de... pictură a fost mama. Bineînţeles, a certat-o şi i-a luat pe loc culorile. După vreo săptămînă de la această întîmplare, Emilia şi-a adus aminte de ele şi a început s-o roage să i le dea, însoţindu-şi rugămintea cu puternice averse de lacrimi. Mama n-a putut rezista argumentelor micuţei pictoriţe şi i-a înapoiat culorile. Ba, înţelegătoare, i-a dăruit şi cîteva coli de hîrtie... Asta mai mult ca să-şi cruţe pereţii şi feţele de masă. Ei bine, de ziua aceea Emilia îşi aminteşte cu emoţie. „În ziua aceea, ne mărturiseşte ea, pot spune că am trecut hotarele unei ţări minunate, în ţara culorilor, cu o sumedenie de animale domestice, pe care zoologia niciodată nu şi le-a închipuit aşa : berze cu capete de ursuleţi, elefanţi cu labe de raţă, şoricei cu ochi de pisică !".

Ceva mai tîrziu, Emilia a ajuns la şcoală şi a devenit membră a cercului de pictură. Aci a trecut la peisaj şi i-a rămas şi astăzi credincioasă, dar din cînd în cînd îşi încearcă puterile şi în alte genuri : o pasionează, de pildă, şi portretul.

UN TABLOU CARE VORBEŞTE

Deodată, din noianul de desene şi acuarele pe care ni le arată profesorul Vladimir Streletz, creaţii ale membrilor aceluiaşi cerc, s-a ridicat în... picioare un tablou şi a început să vorbească:

— Pe mine m-a creat Timoftei Maricica. Nu ştiţi cine e Timofte Maricica ? E o fetiţă slăbuţă, cu codiţe, dotată cu foarte mult talent. Ea m-a botezat aşa cum scrie aici, în colţul din dreapta : „Joc de copii". Nu-i aşa că sînt interesant ? Nu-i aşa că mişcările copiilor, petele de culoare, ciudăţenia copacilor îmi dau dreptul să figurez cu cinste în expoziţia cercului de pictură ?

— Fireşte că da, i-am răspuns noi tabloului care ne vorbea.

— Vă mulţumesc pentru înţelegerea acordată, dar să ştiţi că Maricica are şi alte tablouri.

Compoziţia „Prietenele şi jucăriile" mă şi întrece prin calităţile ei artistice deosebite. Ei, dar uitasem să vă spun : Timofte Maricica a obţinut la Expoziţia naţională de anul trecut premiul I pe ţară.

— Cu ce lucrare ?

— Cu „Peisaj de primăvară".

Împreună cu alte patru lucrări ale elevei a mers la Bucureşti. Aproape toţi colegii erau convinşi că Maricica va lua un premiu. Şi l-a luat !

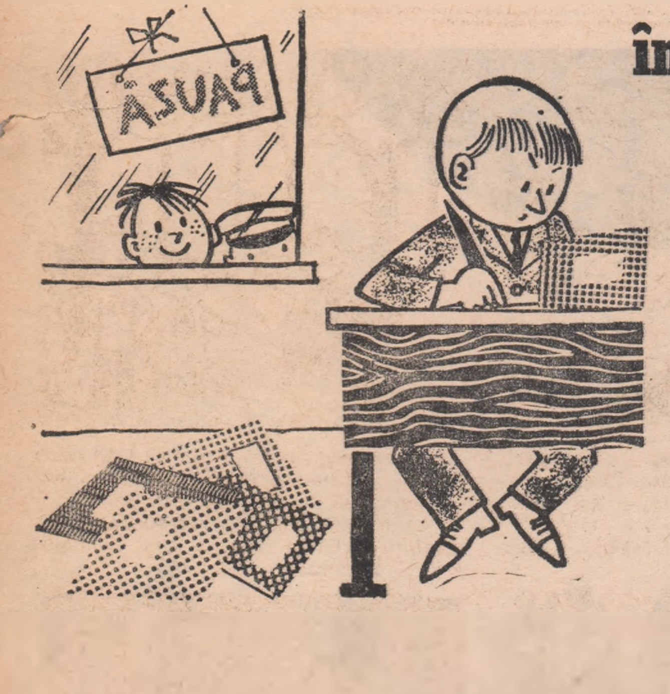
★

Alături de aceste mici meştere ale paletei, cercul mai numără pe Gubi Maria, Pintea Rodica, Vidiţki, Grusin, Zigmond Elena şi pe Gîrda (clasa I-a) un promiţător talent, cu al său „Joc cu mingea", care uimeşte prin sinceritate : copiii se joacă cu mingea, iar mingile seamănă teribil cu propriile lor... capete !

Deocamdată toţi aceşti sîrguincioşi ucenici care-şi petrec ore minunate în faţa şevaletului sînt la început de drum, dar realizările lor de pînă azi, pasiunea şi dragostea lor pentru desen şi culoare ne îndreptăţesc să credem că despre mulţi dintre ei vom auzi şi în viitor.

Vintilă ORNARU

Întîmplări mari şi mici în împărăţia modestului

(Urmare din pag. 1-a)

— Ce-i cu voi *aici* ? Aţi plecat de la ore ? — le zise el.

— Ia te uită, cine s-a găsit să ne facă observaţie ! Dar cu voi, ce-i ? N-aveţi şcoală ? Ş-apoi, mai sînt încă de-ai noştri aici. Ce, vă credeaţi primii ? Să fiţi voi sănătoşi...

După o oră, sau după mai multe (ce contează o oră, două în viaţa unui om ?) s-au întors la şcoală. Bineînţeles, se aşteptau la discuţii neplăcute : explicaţii pe care vor fi nevoiţi să le dea celorlalţi colegi, tovarăşei diriginte. *„Va trece şi asta !"* — şi-au zis ei pregătiţi să înfrunte „furtuna". Erau căliţi cu astfel de situaţii. Parcă, de cîte ori lui Marin nu i se amintiseră notele, deşi se ştia că nu-i face nici o plăcere. Sau, lui Tudor : nu i se spusese, şi iar i se spuse, să-şi vadă de treabă în timpul orelor, să înveţe bine, nu numai pentru note de trecere ! ? Dar, în privinţa asta, s-avem iertare ! Majoritatea elevilor din clasă au astfel de note. Mihai pare foarte fericit dacă ia un 5. Ionel îşi flutură carnetul victorios cu o astfel de notă, iar lui Nicu îi dă o linişte nemaipomenită un 5 sau un 6 .De curînd însă, liniştea aceasta i-a cam fost zdruncinată ; şi asta — cu totul pe neaşteptate.

— Hai, să-ţi îndrepţi nota de ieri, îi spusese tovarăşa profesoară de matematică, chemîndu-l la lecţii. La început, Nicu crezuse că-i o greşeală. Numai cu o zi în urmă fusese ascultat ! Ce să *îndrepte* ? Doar luase nota 5 ! Putea foarte bine să mai stea cu ea, cel puţin o săptămînă ! Colegii s-au amuzat de necazul lui Nicu, aşa cum i-a distrat şi gluma nostimă pe care a lansat-o careva din altă clasă, spunînd că ei trăiesc în *„împărăţia modestului 5"*.

Dar cum în clasa a V-a B sînt apreciate glumele, ingeniozităţile, să vedeţi alt caz :

Într-o bună zi, Iana Dan s-a trezit responsabil cu ... recreaţia. Nu l-a pus nimeni, benevol s-a oferit. Şi, cum nu există un astfel de responsabil, clasa a fost de acord. De cum suna clopoţelul, Dan începea să-i grăbească :

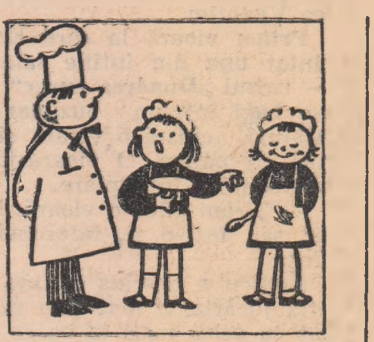
— Hai, afară, la joacă, la aer ! Trebuie să căpătaţi noi forţe pentru ora viitoare.

Şi cum puneau piciorul în afara clasei, nici unul nu nu mai avea voie să se întoarcă înăuntru, chiar dacă-şi uitase mîncarea. Aşa era Dan : *exigent !* Azi aşa, mîine aşa, pînă într-o zi, cînd lui Săndulescu îi trecu prin minte să se cocoaţe pe geam să vadă ce face Dan în clasă. Rămase ca trăsnit: „Responsabilul" lor îşi făcea temele după caietele colegilor. Ce-au mai rîs şi atunci, cînd au văzut ce-i trecuse prin cap lui Dan. Orice s-ar spune, *ingenios* băiat ! Numai cîţiva — cum ar fi Sibişanu Constanţa, Dulgheru Luminiţa, Osman Emi — au rămas pe gînduri, s-au întristat.

Şi uite aşa, aproape zilnic, în „împărăţia modestului 5" se petrec astfel de întîmplări. Prilej de veselie, de distracţie. Din cînd în cînd însă, o undă de mirare, de îngrijorare apare pe chipurile lor. De ce sînt tot mai nemulţumiţi şi mai supăraţi pe ei tovarăşii profesori ?

Poate îi ajutaţi voi, dragi prieteni. Dacă veţi găsi răspunsul, scrieţi-le cît mai repede pe adresa : *Şcoala generală nr. 3, clasa a V-a B, Cernavodă, regiunea Dobrogea.*

MOZAIC VESEL

LA ORA DE GOSPODARIE

— Tovarăşe profesor, Ileana mi-a mîncat lucrarea de control !

Tăcerea e de aur, dar la tablă nu face doi bani.

Mama : — *E bun noul tău profesor de istorie ?*

Ionel : — *Nu prea, mămico. Nu ştie nimic, tot timpul ne întreabă pe noi.*

Mama : — *Rodico, eşti foarte neastîmpărată. Mi-ai scos, pur şi simplu, păr alb.*

Rodica : — *Ai dreptate, mămico. Dar cred că nici dumneata n-ai fost mai cuminte, cînd erai mică. Uite cît păr alb are bunica !*

Fără cuvinte.

MOZAIC VESEL

Bucureşti, capitala ţării

Întotdeauna mi-au plăcut înălţimile ! Aş fi vrut să ating albastrul cu mîinile, soarele să mă frigă la degete.

Ce mult aş vrea să fiu aviator ! Cînd am văzut Bucureştiul, am vrut să-l îmbrăţişez cu privirea de undeva, din înalt. Am venit la redacţia „Scînteia pionierului". De sus, de pe terasa Casei Scînteii, de la o înălţime ameţitoare am văzut Bucureştiul. Am deschis larg braţele inimii şi l-am îmbrăţişat pînă departe, spre toate zările, spre toate întinderile. Un avion ateriza pe Aeroportul Băneasa. Avioane aş fi vrut să fac din cuvintele mele, să coboare la urechile tuturor şi să le spună cît de mult a crescut o dată cu mine, şi dragostea mea de ţară, dragostea mea pentru tine, — oraş nemărginit de frumos, — Bucureşti, capitala ţării !

SCHADT OVIDIU ERVIN, cl. a IV-a
Şcoala generală nr. 15, Braşov

Cineclubul

Le plac filmele şi mulţi dintre ei ar dori să devină actori sau realizatori de film. Şi iată că dorinţa li s-a împlinit : în oraşul Constanţa s-a înfiinţat un cineclub pionieresc. Aici vor face primele cunoştinţe cu munca pentru realizarea scenariului, cu regia de film, cu atribuţiile operatorului, cu lucrările de laborator şi montaj, cu sonorizarea unui film. Viitorii realizatori de film, pionierii Barna Paul, Voineagu Aurel, Roşculeţ Marius, Buzoianu Aurora, toţi elevi fruntaşi la învăţătură, urmăresc pe ecran filmele „Valea Prahovei" şi „Popas în deltă" producţii ale Cineclubului „Tomis". Gîndurile lor zboară la ziua cînd pe peliculă va apare în genericul unui documentar şi... numele lor.

Prof. Toma MAREŞ

Al. Dinu IFRIM

Copacul care cîntă

Desen : Stela CREȚU

„...De mic copil mi-am pus în gînd să fiu compozitor și numai compozitor".

Aceste cuvinte, din memoriile marelui muzician George Enescu, capătă o expresie și mai vie, au darul să evoce și mai puternic anii de demult, dacă te afli în fața primei lui viori, expusă în muzeul ce-i poartă numele, de pe Calea Victoriei.

Prima vioară la care Enescu va fi cîntat una din intîile sale compoziții — valsul **„Dunărea curge"**, — e mică, s-o bagi într-un buzunar de palton. Alături, există o vioară și mai mică, nici cît palma. O vioară-jucărie, care amintește o întîmplare.

— Ți-am adus o vioară, i-a spus tatăl său într-o zi, întorcîndu-se de la tîrg.

Enescu a deschis cutiuța în care se afla jucăria, a luat-o în mînă, s-a uitat cu ochii mari la ea.

— Aș vrea una adevărată, i-a răspuns tatălui, aruncînd jucăria în foc. Avea trei ani și jumătate.

Nu peste mult timp, avea să cînte la o vioară adevărată, la una lucrată din lemn de rezonanță...

Mă aflam cîndva pe Dorna, cam de unde își trage izvoarele, în pădurile cu molizi drepți ca luminarea, printre care scînteia zăpada aspră de februarie. Eram însoțit de un pădurar.

Din cînd în cînd, de departe, răzbătea cîte un țăcănit, multiplicat de văile din jur.

— E moș Dumitru, mi-a spus pădurarul. A plecat să-și caute... viorile.

— ? !...

Cu cît ne afundam în pădure, țăcănitul devenea mai limpede, se auzea mai aproape.

L-am descoperit pe bătrîn, muncitor forestier, în apropierea unui copac înalt și drept. Strîngea în palmă toporișca pe care o avea la el și, cu muchea, lovea trunchiul cenușiu. Cum lovea, se trăgea cu urechea lîngă scoarță și asculta sunetul, a cărui muzică numai el o deslușea.

Și-a întors fața. Avea pe obraz o expresie de mulțumire. Descoperise încă un molid de rezonanță !...

Deunăzi, la cunoscuta fabrică bucureșteană de instrumente muzicale „Doina", l-am cunoscut pe Silviu Slăvescu, care a conceput primele piane și pianine de fabricație românească.

Discutînd despre acest subiect, lemnul de rezonanță, mi-a spus :

— Molidul din specia asta are un sunet deosebit la lovire, muzical. Acolo, în pădure, aflat de cel care știe să-l găsească, cîntă pentru prima oară. Apoi, în drumul lui către împlinirea în instrument, nu mai cîntă decît în mîinile interpretului : tot ce-i intermediar, e tehnică.

— Și e lung acest drum?

— Destul de lung. Mai întîi, molidul este desfăcut în felii, ca portocala. Ferăstrăul secționează trunchiul către centru. Astfel, în scîndură, liniile fibrelor apar drepte, paralele. Scîndurile se usucă pe cale naturală. Așezate în stive, se țin zece-cincisprezece ani în aer, în soare și vînt.

De la viori, discuția a trecut la piane.

— La acest instrument se folosește lemnul de rezonanță ?

— Desigur. Placa dreptunghiulară care se află în spate, are rol de... difuzor. Amplifică și îndulcește sunetele ieșite prin lovirea coardelor. Specialiștii consideră că secretul acestei esențe de molid stă în rășinile ce se găsesc în înseși fibrele sale. De acolo, din interior pornesc, la atingere, sunetele muzicale.

...Zurrr ! — a răsunat telefonul așezat pe o măsuță, lîngă un șir de piane noi-nouțe.

Silviu Slăvescu a ridicat receptorul la ureche.

— Cum se comportă ? Are timbrul dulce ? E rezistent ?...

Conservatorul **„Ciprian Porumbescu"**, adaugă, punînd receptorul în furcă. Am expediat un pian acolo. Le-am recomandat studenților să-l solicite la maximum. E unul din cele aproape 300 de piane și pianine pe care le facem anual. Pianele noastre sînt apreciate și peste graniță. Acestea, pe care le vedeți gata, merg în Olanda. Altele, vor cînta la Roma.

... Am revăzut, uitîndu-mă la pianele scînteietoare, cu clapele albe și negre, pe cel la care a compus Enescu opera **„Oedip"** și care se află în același muzeu, cu prima vioară, și o alta, pe care i-a alunecat arcușul ultima oară.

Mi-am amintit și de omul cu toporișca, venit să lucreze în pădure dintr-un sat de pe Dorna. Era un om dintre acei față de care marele muzician avea o înaltă prețuire : „Țăranul român, spunea Enescu, poartă muzica în sinea sa. În singurătățile munților și plaiurilor, ea îi este tovarășă... îi ajută să-și redea dorul, acea nostalgie ce mistuie sufletul. Așa cum e, această muzică este una din comorile cu care România se poate mîndri".

De la etaj răzbăteau clar loviturile de ciocan. Bătăile, la început repezite, puternice, se stingeau încet pînă cînd, din nou, se așternea liniștea. După cîteva minute, ele reîncepeau cu aceeași intensitate. Dacă cineva ar fi deschis ușor ușa și ar fi privit ce se petrece acolo, ar fi văzut la lucru un bărbat în puterea vîrstei. După ce depărta dalta de suprafața încă aspră a unui bloc de piatră, se învîrtea încet în jurul lui. Îl privea îndelung, se gîndea, apoi se apropia și... din nou se apuca să desprindă din el, cu vîrful dălții, așchiile cenușii. Din piatra care la început nu-ți spunea mai nimic, începuseră să se întrevadă trăsăturile unui bărbat, miner probabil, din ținuturile Maramureșului. Cel care se străduia să dea expresie trăsăturilor pe care abia le schițase în piatra rece, nu era altul decît Ion Sas, omul care, cu mulți ani în urmă, copil fiind, începuse să modeleze chipuri de oameni în lutul luat din împrejurimile Crasnei. Totul pornise atunci, dintr-o joacă și n-are să uite niciodată întrecerea pentru cea mai frumoasă statuetă din lut, pe care a cîștigat-o acolo.

De atunci, apele rîului au înghețat de multe ori, iar mîțișorii sălciilor de pe maluri au vestit de tot atîtea ori primăvara. Jocul a devenit pasiune. Ion Sas, care între timp a devenit tehnician mecanic, a cultivat-o. A învățat să modeleze mai întîi lutul, apoi să dea expresie pietrei aspre de andezit, marmurei cu strălucirea imaculată, calcarului... Și astfel, galeria cu sculpturi lucrate de Ion Sas a crescut cu fiecare an. Coloana aceea, care reprezintă o femeie, a fost sculptată anul trecut. „Capul de țăran" din Maramureș l-a lucrat după un model, „Femeia pe gînduri" i-a fost inspirată de însăși forma blocului de piatră... Pe o poliță din atelierul Casei de cultură din Baia Mare se află numai lucrări de-ale lui : statuete de lut, nears încă, un minunat „Cap de fată" sculptat în andezit, basoreliefuri din marmură, „Șahiști", „Frizerul" ambele din lut ars..

Pe podea „așteaptă" două blocuri grele de marmură. Au fost aduse aici nu de mult chiar de artist, după multe zile de căutare. Ce vor reprezenta ele cîndva ?

Orele de muncă încordată cu dalta și ciocanul, mintea și inima artistului, ne vor arăta-o.

E. ROȘCA

Amintire de la Tîrgul Moșilor **Fotografie**

BĂTRÎNUL

...„Începuse a se desprimăvăra. Dinspre miază-noapte nori grei se abăteau asupra satului, prevestind parcă o uriașă dezlănțuire a forțelor naturii. Negurile creșteau iar o dată cu ele, un zvon de răzvrătire creștea și se răspîndea dinspre Flămînzi și satele învecinate prevestind dezlănțuirea altor forțe mai de temut. Atunci, în 1907, și aici la Sîrbi, mulțimea se frămînta ca o mare răscolită de o năprasnică furtună, căutînd să-și descarce mai curînd mînia surdă, înăbușită veacuri de-a rîndul. Făclii aprinse, purtate de mîini aprige, împrăștiau focul revoltei. Uneltele pămîntului deveneau armele răsculaților, flăcările ce mistuiau conacele boierești se înălțau amenințător spre cer, înroșindu-l. Țăranii porniseră să-și facă dreptate. Au ce... pîine". Li s-a răspuns ... sînge. La București, du... răscoalei, liberali și co... tr-un elan de înfrățire ... „își dădeau mîna pe mo... de țărani"...

Bătrînul Alexandru Fa... firul trist al amintirilo... murile crîncene ale c... Elevii liceului din Săver... cu sufletul la gură, apc... buchet de flori și trei ... manul „1907" de Ceza... semn de omagiu celui c... ochii săi și a trăit cum... răscoalei.

Ileana PIȚA după c...
elevei **COJOC I...**

Rezultatele „Concursului nostru"

O PROBLEMĂ REZOLVATĂ ÎN COMUN

3 789 ; 1 923 ; 160. Ce reprezintă aceste cifre? Sînt necunoscutele unei probleme pe care am rezolvat-o duminică în comun. Să vă explic. 3 789 este numărul participanților la „Concursul nostru", concurs de jocuri și probleme distractive pe teme de economii, organizat în colaborare cu C.E.C. Dintre aceștia, 1 923 au fost foarte buni rebusiști. Ei au dezlegat corect toate jocurile, au trimis răspunsurile scrise direct pe pagina gazetei, și au scris numele și adresa pe cupon. Dar 160? Ei au dezlegat corect și învață cu toții la Școala generală nr. 1 din Gherla, regiunea Cluj, școala cu cei mai mulți participanți la concurs.

*

Sala cinematografului **Union** din Capitală. 300 de elevi și pionieri ascultă cu atenție cuvîntul tovarășei **Constanța Niculescu, redactor șef al gazetei „Scinteia pionierului"**, al tovarășului **Nicolae Cambrea, vicepreședinte al Casei de Economii și Consemnațiuni.** Le vorbesc despre economii, despre concursuri, despre această acțiune din preajma „Săptămînii economiei". Se face tragerea la sorți. Trei pionieri trag din cele două urne numerele cîștigătoare. Dar cei norocoși nu sînt în sală, ci departe, în diferite sate și orașe din țară. Cît despre rezultate, iată-le :

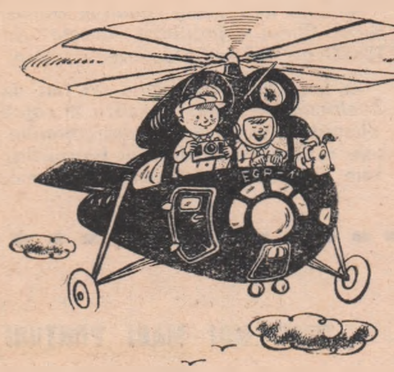
Premiul colectiv: Un libret de economii cu o depunere de 1 000 lei, **Școlii generale nr. 1 din Gherla. regiunea Cluj.**

Premiul I: Un libret de economii cu o depunere de 350 lei, elevului **TAMIȚĂ COSTICĂ**, clasa a VIII-a, com. **Războieni**, raionul **Tg. Neamț.**

Premiul II: Un libret de economii cu o depunere de 250 lei, elevului **RUS VASILE**, clasa a VII-a A, **Școala generală nr. 1, Gherla.**

Premiul III: Un libret de economii cu o depunere de 200 lei, elevului **VECHIU GHEORGHE**, clasa a III-a, com. **Golăiești**, raionul **Iași.**

15 mențiuni constînd fiecare într-un libret de economii cu o depunere de 100 lei, elevilor : **GAVRILĂ TELICA**, clasa a IV-a, com. **Siliștea Crucii**, raionul **Băilești; TRANCĂ CORNEL**, clasa a VI-a, com. **Brădești**, raionul **Filiași; PRODAN MARIA**, clasa a VI-a, **Școala generală nr. 1, Gherla ; LAKATAȘ ȘTEFAN, Școala generală nr. 5, Reghin; TOMA ALEXANDRU**, clasa a III-a B, **Școala generală nr. 188**, București; **UDREA CRĂCIUN**, clasa a III-a A, com. **Cringeni**, raionul **Drăgănești-Olt; IONIȚĂ FLOREA**, clasa a VII-a, com. **Grecești**, raionul **Băilești; VIRCI SILVIA**, clasa a VIII-a, com. **Tășad**, raionul **Oradea; BENTA NICOLAE**, clasa a VI-a B, **Școala generală nr. 1, Gherla; CHIPEREANU ELENA**, clasa a IV-a, com. **Albești**, raionul **Slobozia; BUSTAN VIRGIL**, clasa a IV-a B, **Școala generală nr. 12, Ploiești; MAGAZIN GHEORGHE**, clasa a VII-a, **Școala generală nr. 6, Suceava; MANEA MARIA**, clasa a VII-a, com. **Crucea**, raionul **Vatra Dornei ; OPREA FLOAREA**, clasa a VII-a, com. **Vața**, raionul **Pitești ; PROTOPOPESCU LUCIA**, clasa a V-a B, **Școala generală nr. 1, Gherla.**

CU E.G.R.—1 PE GLOB:

În primele zile de iarnă

S-a răcit vremea și nu mai e atît de simplu de călătorit. Iarna a făcut primele ravagii în Europa și, deși elicopterul meu e amenajat după ultimul cuvînt al tehnicii mondiale, înfruntă mai greu acum distanțele. Zdup s-a echipat și el : pantalonași de lînă, veston de postav... La căciulă a renunțat, dar nu și la încălțăminte : are niște cizmulițe roșii, de box, care-i vin de minune ! Totuși, cînd l-am văzut întîia oară astfel îmbrăcat, am rîs : semăna teribil cu motanul încălțat !

Dar cînd furtunile de zăpadă ne-au luat în primire la granița Austriei cu Ungaria, și elicopterul s-a acoperit de gheață, n-am mai rîs, ci mi-a părut bine pentru bunul meu prieten că a știut cum să se echipeze. Bine i-a prins îmbrăcămintea și la Viena, unde am poposit. Mai ales în timp ce am rătăcit mai multe ore să facem rost de bilete pentru spectacolul cu piesa **„O scrisoare pierdută"**, prezentat de **Teatrul Național** pe scena **„Akademitheater"-ului** vienez. Biletele se vînduseră cu mai multe zile înainte și pas de mai găsește vreunul ! A trebuit să vorbesc cu actorii noștri, ca să pot participa și eu la primul spectacol.

După fiecare act, sala răsuna de aplauze prelungite — publicul vienez răsplătind astfel măiestria actorilor români. Și pentru că cererile de bilete au fost atît de mari, colectivul **„Teatrului Național"** din **București** a mai dat și a doua zi, dimineața, un spectacol cu piesa marelui nostru Caragiale.

Poate că ar fi fost, totuși, bine să mai fi rămas ; ne-a păscut ghinionul deasupra Alpilor elvețieni ; zăpada bogată, gerul și vîntul ne-au forțat să aterizăm. Noroc că sub noi am zărit un tren marfar. Pe platforma liberă a unui vagon, am aterizat de minune ! Am strîns elicele — să putem trece ușor prin următoarele tuneluri — și ne-am aciuit frumos pe canapele, în cabina E.G.R.-ului. După o vreme însă, a venit un feroviar voinic, cu niște mustăți uriașe :

— Ei, dar de cînd vă am oaspeți ? ! — s-a minunat el.

— De aproape o oră — i-am surîs eu.

Și ne-am așezat la taifas.

Covoarele românești sînt foarte apreciate peste hotare.

Aflînd că sînt român, a început să-mi povestească :

— Mai sînt români pe tren...

— ? !... — făcui mirat.

— Da. Niște... mobilă din țara dv... Foarte frumoasă !... Garnituri de mobilă importate de firme franțuzești, belgiene...

Mă bucurai.

— Iar ultimele vagoane — continuă mustăciosul — sînt tot cu mărfuri românești : tractoare pentru Franța, Belgia și Olanda... Îi spun :

— Trimitem tractoare și în Asia, în Africa, în America de Sud...

— Sînt frumoase și executate bine, surîde mustăciosul.

Trenul scîrțîie din frîne, semn că în curînd se va opri.

Omul îmi spune :

— O să vă fie frig tare în Franța ; de aproape o sută de ani n-a mai fost pe-acolo un frig ca în noiembrie ăsta !

... E.G.R.-ul își ia adio de la tren și ne continuăm drumul, peste pămîntul francez, prin văzduh.

Ajungem la Montpellier, în Sud, pe înserat. Dinspre Mediterană adie un vînt călduț — totuși, e destul de rece pentru aceste locuri. Orașul nu-i prea mare — să tot aibă 190 000 de locuitori. Dar are o universitate veche și vestită. Puține zile în urmă, aci, la această citadelă a științei de pe coasta Mediteranei, academicianului român **Iorgu Iordan** i s-a conferit titlul și diploma de **doctor „Honoris Causa"** al **Universității** din **Montpellier**, pentru contribuția sa în domeniul lingvisticii.

Ne plimbăm — eu și Zdup — pe străzile vesele, coborîm lin spre Grădina Botanică. Îmi aduc aminte că tot aici, în anul în care România își cîștiga independența față de imperiul otoman, bardul de la Mircești, Vasile Alecsandri, a primit Marele premiu al poeziei.

...D i n s p r e Mediterana sufla un vînt călduț, iar noi ne plimbam, visători, pe aleea largă.

Gheorghiță REPORTERUL

COLȚUL CURIOZITĂȚILOR

Are cămila rezerve de apă în... cocoașă ?

Cu toate că soarele nu s-a ridicat decît la cîteva sulițe, căldura a devenit înăbușitoare. În atmosferă, nici o mișcare, nici un zbor de pasăre. Doar valurile de aer încălzit s-au încins parcă într-un dans amețitor. În rest, doar nisipul moale și cerul albastru sînt stăpînii atotputernici ai deșertului.

Dar... ce se zărește la orizont ? O fîșie care se mișcă încet, se apropie... E o caravană. Un șir lung de cămile, însoțite de oameni în veșminte albe. Cămilele înaintează încet. Baloturile grele, cu mărfuri, și burdufurile pline cu apă rece pentru stăpîni sînt grele. Din cînd în cînd, oamenii își potolesc setea bînd cu nesaț din apa strînsă în burdufuri. Cămilele își văd de drum ascultătoare. Abia după multe ceasuri fac scurte popasuri. Apoi, pornesc iar prin nisipul fierbinte. Tot drumul nu beau un strop de apă. De ce ? Cum pot rezista animalele astea atîta timp fără apă ? Păstrează cumva cămilele rezerve de apă în...

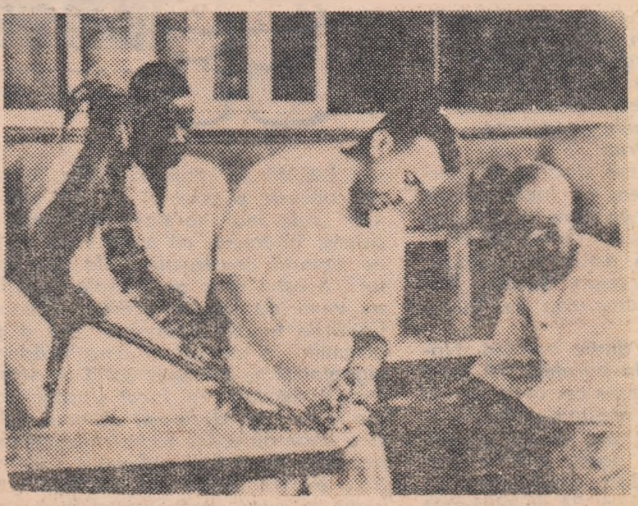

cocoașele lor uriașe sau în compartimente ale stomacurilor ? Legendele așa susțineau. Oamenii de știință au lămurit însă misterul. Ei au stabilit că, într-adevăr, cocoașa îndeplinește rolul de magazie, dar nu de apă, ci de țesut numit adipos, pe care organismul îl consumă, în cazul cînd animalul a rămas fără hrană.

Cum rezistă, totuși, cămila la drumuri atît de lungi, fără să bea apă ? Cum se apără de căldura deșertului ?

Recent știința a arătat că plasma cămilei conține un procent neobișnuit de mare de albumină de un anumit fel, și că aceasta contribuie la reținerea apei în sînge. Tot albumina ajută la menținerea neschimbată a volumului și fluidității sîngelui chiar atunci cînd se deshidratează alte țesuturi.

Deși blana îi izolează bine trupul de temperatura mediului înconjurător, cămila poate pierde din cauza căldurii chiar 30 la sută din greutatea sa. Cu toate acestea, conținutul de apă din plasmă nu se schimbă, iar în circulația sîngelui nu intervine nici o schimbare.

Șarpele pe care îl vedeți în fotografie, îngrijit cu atenție în crescătorie (Institutul Pasteur din Kindy-Guineea) s-a făcut mare — e timpul să i se recolteze... veninul. Colectat de specialiști, veninul este folosit pentru fabricarea unor medicamente.

MUZEUL DIN PARC

Moara veche românească, cu făcaie. Străbuna turbinelor de apă „Pelton".

În pitorescul parc al Libertății din Capitală, mulți vizitatori se opresc în fața unui arbore falnic. Așa cum stă scris pe o tăbliță este Sequoia gigantaea, un copac rășinos de prin părțile Californiei, vestit prin dimensiunile mari la care poate ajunge: 100 m înălțime și 5—6 m diametru. Tot aici există și o altă atracție: Muzeul Tehnic cu numeroase mașini originale.

Muzeul a fost înființat în anul 1909 de **prof. ing. Dimitrie Leonida**. Semnificativ este faptul că, întors în țară, după studiile făcute în Germania, tocmai în perioada în care acolo luase ființă renumitul **Muzeu tehnic** de la **München**, tînărul absolvent se hotărî să organizeze un asemenea muzeu și în patrie. Văzuse la München, printre obiecte de cea mai mare valoare istorică tehnică, „moara românească cu făcaie", străbuna turbinelor de apă Pelton. Muzeul transporturilor din Berlin, înființat cam în același timp, prezenta un vagonet de mină, din lemn,

Lămpi cu arc.

prevăzut cu un ac (macaz), precizîndu-se că acul de cale ferată a fost inventat pe la anul 1600 de muncitorii valahi de la minele de aur din Munții Apuseni.

Trecînd acum prin muzeu, în sectorul vechilor mașini din țara noastră, fiecare obiect reînvie momente legate de dezvoltarea economică și culturală a țării. În anul în care Edison construise la New York prima centrală electrică (1882) s-a executat și în București prima centrală electrică cu dinamuri Brusch. Centrala alimenta lămpile electrice cu arc din grădina palatului, exteriorul Teatrului Național, grădina Cișmigiu și palatul Cotroceni.

Există și două motoare de tramvai electric din București. În legătură cu aceste piese, se cuvine o precizare: tramvaiul electric de la Cotroceni la șoseaua Mihai Bravu a fost folosit înaintea celor din Paris, Londra, Berlin, Viena!

Vreți să știți acum care au fost primele automobile din țara noastră? Muzeul tehnic dă răspuns și la această întrebare. Mai întîi, un autocamion Serpolet, prevăzut cu o mașină cu aburi cu o presiune de 80 de atmosfere, a fost adus în București să remorcheze căruțele cu gunoaie. Autocamionul cînd pornea, zguduia atît de tare casele șubrede, încît locuitorii au cerut să se oprească folosirea lui. Primăria a pus autocamionul la licitație. Cumpărătorul, un mecanic, l-a dăruit muzeului. Se mai află aici primul automobil de turism care a fost adus în țară. Mai încolo, ne reține atenția un motor **Diesel** (executat în 1925 de Ion Fleancă, absolvent al **Școlii de electricieni și mecanici** fondată de Dimitrie Leonida), modelul unui cuptor electric pentru topirea metalelor neferoase și prima locomotivă cu abur pentru **ecartament** îngust (linie îngustă), fabricată la Reșița în 1892.

Recent, în colecțiile muzeului au intrat aparatura de laborator originală a chimistului Petru Poni și un motor de avion cu reacție, dintre primele tipuri folosite în țara noastră. S-a adus, de asemenea, un **crivac** pentru extracția sării de la salina Praid, de prin 1780. Colecția de turbine s-a îmbogățit cu noi tipuri hidraulice.

Incursiunea de-a lungul anilor pe care o putem face, oprindu-ne în fața exponatelor, ne-o putem completa și cu alte imagini semnificative pentru cunoașterea evoluției tehnicii în zilele noastre.

A. GHEORGHIU

MICA ENCICLOPEDIE

• Un singur oraș este situat exact pe linia Ecuatorului, — Quito, capitala republicii sud-americane Ecuador.

• În Uniunea Sovietică se lucrează în prezent la construirea unui telescop care va fi cel mai mare din lume. Oglinda lui va avea un diametru de 6 m.

• Specialiștii englezi au realizat un scuter submarin care se deplasează cu viteza de 15 km pe oră. Prevăzut cu o cabină confecționată dintr-o masă plastică specială, scuterul are două locuri și este dotat cu două motoare electrice avînd fiecare cîte o elice. Încercările la 30 m adîncime au fost efectuate cu succes.

• La Institutul de automatică al Academiei polone de științe s-a construit o mașină electronică care poate... citi. Ea descifrează toate literele scrise de mînă sau de tipar, de diferite mărimi și caractere.

• Astronauții americani vor avea în curînd la dispoziție o „barcă de salvare" cosmică. Pliabilă și ușoară, aceasta încape într-o valiză. Ea poate rămîne pe orbită pe o distanță egală cu jumătate din aceea a globului pămîntesc, înainte de a reintra în atmosferă.

• Aeroportul din La Paz, capitala Boliviei, este cel mai „înalt" aeroport din lume. El se află situat la o altitudine de 4 138 m!

• Cele mai vechi animale domestice sînt cîinele și renul. Omul a îmblînzit aceste animale în urmă cu 18 000 de ani înaintea erei noastre.

• Industria pescuitului va lua un nou avînt în Noua Zeelandă, în urma utilizării elicopterelor amfibii. Aceste elicoptere vor lansa ambarcațiunile cu pescari și cu plasele respective în dreptul bancurilor de pește. Cînd plasele sînt pline, elicopterele le remorchează pînă la mal.

CELE MAI MARI PORTURI DIN LUME:

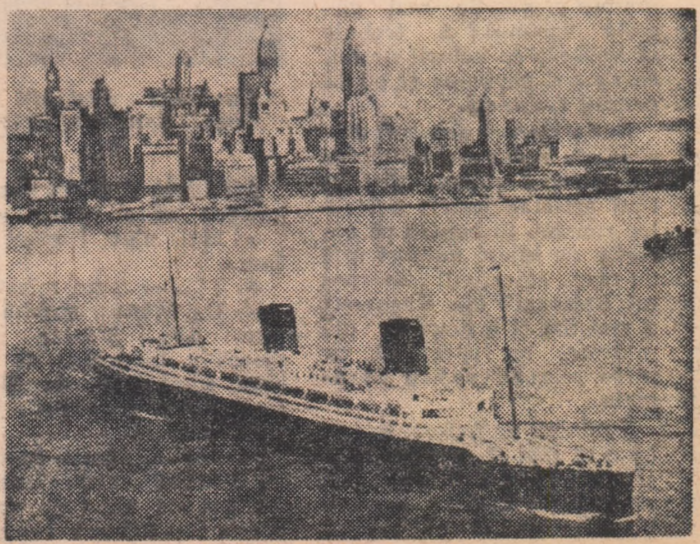
NEW - YORK

Din cele mai vechi timpuri nevoile schimbului de mărfuri între diferite regiuni ale lumii au permis apariția unor locuri unde **galerele** și, mai tîrziu, **corăbiile** de tot felul să poată acosta. Apar primele construcții portuare. Între acestea pot fi amintite **Cartagina** și **Alexandria**, pentru ingeniozitatea și complexitatea amenajărilor lor portuare. Alexandria a fost cel mai mare port al lumii antice: la danele sale puteau ancora 1 200 de nave. Peste ani și ani însă deschiderea **Canalului de Suez** și, apoi, a **Canalului Panama**, a stimulat și mai mult dezvoltarea transporturilor navale și a unor noi porturi pe aceste trasee. Au apărut porturi uriașe, cu instalații complexe de încărcare și descărcare, cu uriașe antrepozite necesare depozitării mărfurilor.

NEW YORK-ul, cel mai mare port maritim de pe glob, este totodată unul dintre cele mai mari orașe ale lumii, avînd o populație de aproape 16 milioane de locuitori. Actul de naștere al lui datează din secolul al XVII-lea cînd, un grup de coloniști olandezi, au cumpărat de la triburile indiene locurile pe care se află așezat în prezent orașul. Poziția geografică deosebit de favorabilă a permis o dezvoltare rapidă a orașului și a portului. New York este considerat la ora actuală cel mai mare port al lumii. Cheiurile lui se întind pe o lungime de 190 km. La cele peste 400 de dane ale lui ancorează anual zeci de mii de vase. Sute de **docuri** și **bazine**, sute de kilometri de **cheiuri**, un păienjeniș de construcții portuare, de macarale și diferite alte instalații, permit ca portul să poată primi zilnic circa 1 000 nave maritime. Traficul acestui port se ridică la peste 200 milioane tone mărfuri anual.

Dar New York-ul este totodată, și orașul contrastelor sociale, acolo unde se întîlnește luxul marilor bogătași cu mizeria și șomajul de la periferiile marelui oraș, cu discriminarea rasială împotriva populației de culoare, orașul marilor greve, al luptei muncitorimii pentru condiții de trai mai bune.

Rodica ALBU

Dincolo de cercul polar

Tundra se întinde cît vezi cu ochii. Și deși pete de zăpadă înfloresc din loc în loc pe cîmpie, este, totuși vară. Dar nu o vară ca la noi. Termometrul nu saltă decît cîteva grade peste 0°C. Și totuși este vară. Oamenii ies la plimbare, fac excursii, își petrec o bună parte din timpul disponibil în aer liber. (Pe timp de vară, ziua durează aici 24 de ore). Dar această vară este foarte scurtă. Apoi din nou înghețul, gerul care coboară mercurul termometrului mult sub 0°C. Solul este veșnic înghețat. Acest fenomen al naturii este caracterizat prin scăderea temperaturii învelișului superior al scoarței terestre sub 0°C, pe un timp care poate varia între cîțiva ani pînă la cîteva milenii!

Solul este foarte dur. Pentru ca să faci o groapă de fundație te chinuiești mai rău decît pe un teren pietros. Mlaștinile pot înghiți peste noapte o casă sau chiar o așezare întreagă.

250 zile pe an pămîntul zace sub zăpadă, iar 100 de zile pe an bîntuie vînturi năprasnice. Luni de zile domnește întunericul veșnic. Soarele dispare în tot acest timp. Și totuși, oamenii trăiesc, muncesc, ca și cei care trăiesc în zonele temperate sau calde ale globului nostru.

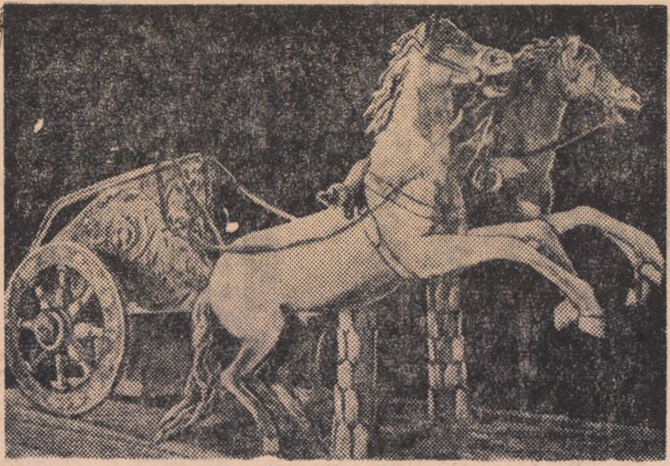

Viața celor care trăiesc dincolo de cercul polar este mai grea, cu toate condițiile de viață normală pe care le creează munca îndîrjită a omului. Orașe, dincolo de cercul polar, există astăzi în U.R.S.S., în țările nordice (Norvegia, Suedia, Finlanda), pe Continentul american (în Alasca și Canada).

Să ne oprim la unul dintre acestea. Norilskul (U.R.S.S.), situat la paralela 70, este un oraș relativ nou. Pentru cei care au venit primii pe locurile acestea viața nu a fost de loc ușoară. Dar aici există bogate zăcăminte de cărbuni, gaze, diferite metale și diamante. Au fost descoperite pe aceste locuri zăcăminte a 24 de elemente din tabloul lui Mendeleev. Orașul are astăzi 140 000 de locuitori. Gara, teatrul, sala de concerte și bazinul de înot din Norilsk sînt „cele mai nordice" din lume. Se considera, în trecut, că solul veșnic înghețat nu suportă construcții grele. Dar constructorii acestui oraș au adoptat soluții noi și au venit de hac și acestui inconvenient. Clădirile nu se montează pe o fundație obișnuită, ci pe piloni care străpung solul înghețat și se proptesc solid pe stratul stîncos. Acest lucru a făcut posibilă construirea unor case de locuit cu mai multe etaje și a unor obiective industriale de mare capacitate. Norilskul a devenit unul din centrele experimentale ale civilizației. S-a dovedit că omul poate trăi și munci și în regiunile din apropierea polilor.

1 Alergători în stadion (pictură de pe un vas antic).

2. Așa arăta o „bigă" — carul de curse al grecilor antici.

Mica istorie a sportului (V)

OLIMPIA, OLIMPIADELE ȘI CAMPIONII LOR

Încă nu ne putem despărți de greci. Pentru că, după alte cîteva sute de ani, din străduința lor de a atinge prin sport perfecțiunea fizică, s-a născut una dintre cele mai mari și impresionante „minuni" ale antichității: **Olimpia**, o mare bază sportivă unde, din patru în patru ani, cu regularitate, timp de 5 zile, se desfășurau întreceri între cei mai buni sportivi ai Greciei. Întrecerile acestea au primit denumirea, după numele bazei, de „jocuri olimpice".

...Sîntem în anul 776 î.e.n. spre sfîrșitul lunii iulie. Ne aflăm în tribunele stadionului Olimpiei, alături de o mulțime de spectatori! Crainicul anunță (bineînțeles, nu la... difuzor), că sîntem peste 40 000. Nu se zărește însă nici o femeie. Lor, ca și sclavilor, le este interzisă sub amenințarea pedepsei cu moartea pătrunderea în **Olimpia**. După defilarea sportivilor, după depunerea jurămîntului prin care s-au angajat să se întreacă respectînd cu sfințenie sportivitatea, încep întrecerile.

Aici, la Olimpia, pentatlonul (concurs compus din cinci probe), e la mare cinste. În cadrul lui se desfășoară acum proba de alergare. Cît de repede aleargă atleții și cum îi mai încurajează galeria pe favoriți! O grupă după alta ia startul — și sînt multe! Apoi cei plasați pe locul I se întrec între ei. Ziua e pe sfîrșite, dar și alergarea e gata. Pe locul I a ieșit **Korekos**, un alergător tînăr, nu prea înalt, dar suplu și frumos, care acum e aclamat de miile de spectatori. Apoi în zilele următoare asistăm la săritura în lungime (simplu și triplusalt), la săritura în înălțime (fără prăjină), la aruncarea suliței, a discului și a greutății, la întrecerile celor mai renumiți luptători, apoi la **pugilat** (un fel de box), la **pancrațiu** (pugilat cu trîntă și cu lovire liberă). Într-a cincea zi, se desfășoară cursele **carelor cu cai** (trăsurele cu două roți întîlnite și sub zidurile Troiei), mult iubite de grecii antici. Păcat însă că două dintre ele s-au ciocnit la o curbă și s-au făcut mici fărîme, iar concurenții au fost făcuți zob de copitele cailor și de roțile celorlalte care venite din urmă.

Iar acum, în lumina lunii pline și a miilor de torțe aprinse, în fața masivului templu și a uriașei statui a lui **Zeus** (lucrată în marmură, fildeș și aur, de către marele sculptor Fidias — templul cu statuia lui era una dintre cele șapte minuni ale lumii antice), se decernează premiile. „Președintele" jocurilor olimpice rupe o rămurică din măslinul sacru, sădit de însuși Hercule, face din ea o coroniță și o pune pe capul lui **Korekos**, cîștigătorul probei de alergare, căruia îi dă și multe daruri în obiecte prețioase și bani, iar un sculptor îi sapă numele pe tabla de marmură a învingătorilor. El e primul campion olimpic al antichității care s-a bucurat de această mare cinste. Tot așa se procedează și cu ceilalți cîștigători care, apoi, dau ocol stadionului, în aclamațiile frenetice ale spectatorilor care le aruncă bani, eșarfe, ramuri de măslin. Dar și mai răsplătiți vor fi campionii cînd se vor întoarce în cetățile lor unde vor avea parte de primiri triumfale, alte daruri în bani și obiecte, locuri de onoare în amfiteatre, venerație și cinstire nu numai în timpul vieții, ci și după moarte...

Constantin DIACONU

CUMULARZII

Există, fără îndoială, mame care au doi copii premianți sau doi campioni, dar o mamă ai cărei copii să fie și premianți și campioni, e un caz destul de rar.

Gîscă Haralambie și Gîscă Teodora sînt cele... patru bucurii ale unei familii din comuna Traian, raionul Caracal, și ale școlii în care învață. S-alergi 500 m. nu-i o treabă prea grea, dar cînd ai doi adversari ca Ungureanu Alexandru și Gugaci Dumitru, a-i învinge poate să însemne totuși — cum zicea cîștigătorul — „un fericit eveniment în viața mea". După ce și surioara lui a cîștigat proba de 300 m., se zice că ambii campioni și-au adus bucuriile acasă... alergînd.

T. RĂCEANU

„Descoperirile“ gimnasticii

E lucru constatat: începutul oricărei noi preocupări exaltă cel mai mult inimile. Te aştepţi la cine ştie ce... De, prima oră !... „Pe urmă om mai vedea". Cînd colo...

Profesorul Bogoly Ştefan îi strînge într-o după-amiază pe cei 35 de ortaci ai viitorului cerc de gimnastică de la Şcoala generală din Borsec şi, în prima oră, vrea — nici mai mult, nici mai puţin — să-i înveţe... să meargă. Cum vine asta ?! Cică un gimnast trebuie să păşească mai acătări, pe vîrfuri, cu trupul drept, piciorul întins etc. etc. După cîteva tururi de sală, timp în care toate mutrişoarele arătau în culmea mirării — nelipsind şi ceva dezamăgire — începe să devină amuzant să înveţi... să mergi. Nu-i chiar aşa uşor cum se credea. Kopatz Attila a obosit un pic, iar Oprea Maria a descoperit că e frumos să mergi pe vîrfuri, ţanţoş, cu oarecare fală.

Au urmat apoi rostogolirile. „Mare scofală" — şi iată-l pe Zudor Ştefan gîfîind cu capul în saltea, doardoar o ajunge cu picioarele ...în partea cealaltă. Da de unde; cade stîngaci într-o parte !

Adică, trebuie să înveţe... să se dea peste cap?! „Hm. Curios!" — şi mai încearcă o dată. „Va să zică, mîinile au palmele-n sus, picioarele perfect îndoite — uf, stîngul parcă e de lemn — avînt prin balans şi..."

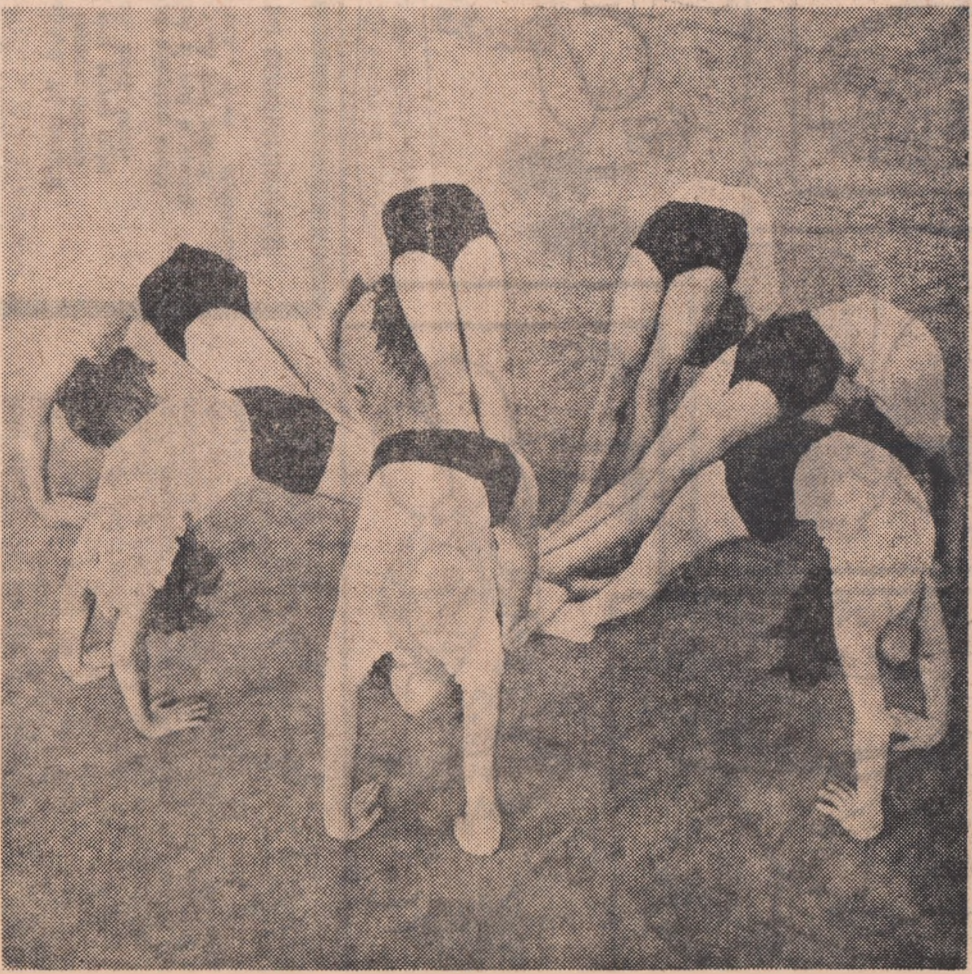
— Ooo!.. — exclamă Cristea Greta — în vreme ce mie îmi vîjîie capul de teamă că-şi frînge gîtul.

Da' de unde. „Gimnastul" trage aer în piept şi se năpusteşte iar pe saltea. Începe să meargă; nici nu ştii cum ajungi... dincolo. „Ia uite-o pe Iulia (Fazakaş Iulia) cum îşi turteşte nasul în saltea fără spor. Şi nici măcar nu e mai slăbuţă".

Pentru Rusca Alexandru — mic şi îndesat — rostogolirea e un moft. Se dă de-a dura ca un pepene, dar nu... ca un gimnast. Nu trebuie „oricum" să te dai peste cap. Performerul nostru a înţeles asta după mai multe indicaţii şi intervenţii ale profesorului. Toată ziua mergi, alergi, te apleci, sari, dar aici, pe salteaua înconjurată de oglinzi şi de ...spectatori, trebuie să faci din fiecare mişcare un desen; un desen frumos!

Poate că acum în sala de gimnastică a Şcolii generale din Borsec a şi început asaltul piruietelor şi al şpagatului.

Ilie TRAIAN

Graţie...

DE VORBĂ CU CITITORII

Să ştii că undeva, la munte sau la mare, în nordul sau în sudul ţării ai un prieten căruia poţi să-i scrii, sau cu care te poţi sfătui, un prieten care are poate aceleaşi preocupări şi pasiuni ca şi tine, este plăcut şi interesant. Credem tocmai că pentru aceasta foarte mulţi cititori ne solicită adresele cîtorva amatori de... corespondenţă.

„Colecţionez vederi pentru că ele sînt oglinda fidelă a patriei noastre, a realizărilor poporului" — ne scrie **CRISTESCU A. NICOLAE** din clasa a VII-a, str. Calea Bucureşti nr. 78, Piteşti.

Să schimbe vederi doresc şi cei trei fraţi **JIGA : ION, TEODOR** şi **MARIANA** din str. Ştefan cel Mare nr. 120, Constanţa şi...

LEFTER FĂNICA comuna Frumuşiţa, satul Tămăoani, raionul Galaţi ; **GROZAVU DANIELA,** clasa a V-a, str. Fabricii nr. 12, Sibiu şi **SIDEA FLORICA,** clasa a VI-a, str. Ciheiului nr. 31, Seleuş — Oradea.

Alţi copii sînt filatelişti pasionaţi. **MÎNDRESCU VOLODEA,** clasa a VII-a, str. Republicii nr. 210, Bîrlad, colecţionează doar mărci care reprezintă floră, faună şi sport. Mai fac schimb de timbre următorii :

BADEA I. AUREL, clasa a VI-a, comuna Tuzla — Constanţa.

IOSIF EMILIAN, clasa a V-a, comuna Dumbrăveni, raionul Gilort.

Cîteva eleve vor să poarte corespondenţă, să schimbe păreri despre cărţile citite, despre spectacolele vizionate. Iată adresele lor : **STOICHICI MARIANA,** clasa a VI-a, str. 9 Mai nr. 6, Tg. Ocna. **ROCAŞ LIDIA,** clasa a VII-a, str. Cîmpiei nr. 5, comuna Apahida — Cluj şi **RĂDULESCU LELIA,** clasa a VII-a, str. Matei Basarab nr. 100, Rîmnicul Sărat.

prietenul vostru VALENTIN

CÎNTEC DE BUCURIE

Muzica : Dinu STELIAN
Versuri : Ioan MEIȚOIU
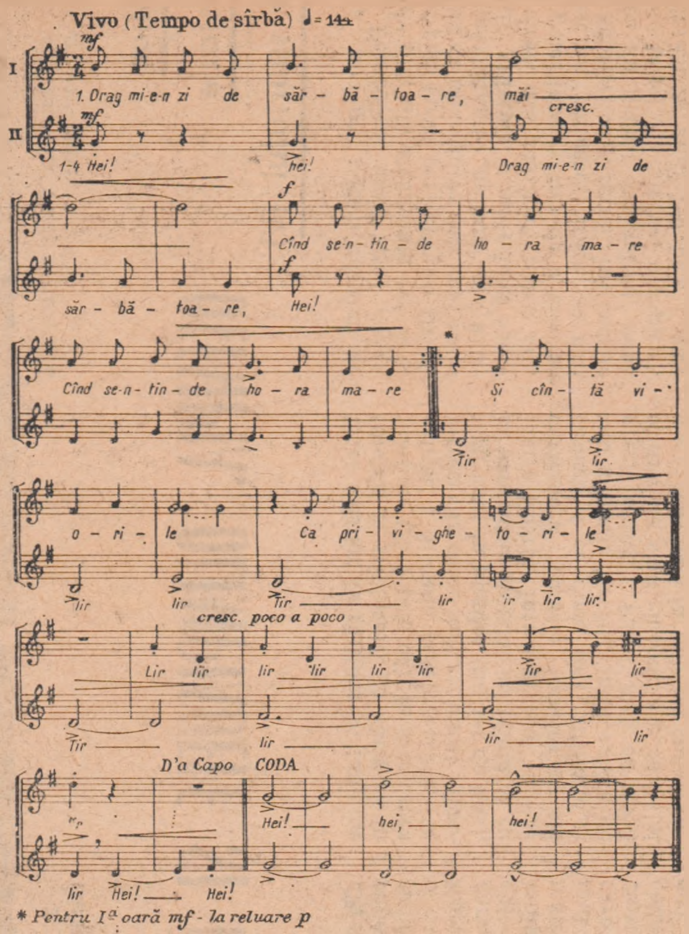
Drag mi-e-n zi de sărbătoare, măi...
Cînd se-ntinde hora mare
Și cîntă viorile
Ca privighetorile.

Nici țambalul nu se lasă, măi...
Cîntă ca la el acasă
Picurînd argint pe strune
Parcă tuturor le-ar spune...

Fluierașul cîntă, cîntă, măi...
Hora-ntreagă se-nfierbîntă
Zi-i, măi fluieraș, mai bine
Trage hora după tine !

Vai, ce supărat e basul, măi...
Tot mai răgușit e glasul,
Dar îi zice cu-nfocare,
Cînd ușor și cînd mai tare.

Dragi copii, puteți asculta acest cîntec la radio, în ziua de 27 noiembrie a.c., pe programul II, la ora 9,50 și în ziua de 29 noiembrie a.c. pe programul I, la ora 10,03.

* Pentru Iª oară mf - la reluare p

ALBUM CINEMATOGRAFIC

GINA LOLLOBRIGIDA

Într-o dimineață de octombrie a anului 1946, o fată de 18 ani, care se numea Luigina Lollobrigida a pașit pentru prima dată pe poarta studioului „Cinecitta" din Roma. Dorea să fie măcar figurantă, dar era atît de stîngace! Numai că, spre mirarea tuturor, pe platourile de filmare și-a uitat emoția, interpretînd cu ușurință orice rol, sprințară și firească. A jucat de atunci în aproape 50 de filme, printre care „Caruso" (1950), „Fanfan-la Tulipe" (1951), „Trapez" (1956) sau „Notre-Dame de Paris" ce rulează de curînd pe ecranele noastre. Băiatul ei, în vîrstă de 9 ani, e supărat din pricina nenumăratelor scrisori pe care i le trimit copiii, cerînd fotografii cu autograful mamei; el este școlar și trebuie să-și facă lecțiile. Așa încît, nu vă dăm adresa!

AMZA PELLEA

Multe au fost filmele în care interpretul atît de popular astăzi, a trecut prin fața aparatului de filmare, în roluri mici, aproape neobservat: „Setea", „Tudor", „Neamul Șoimăreștilor" etc. În urmă cu doi ani, regizorul Dinu Cocea, citind pe chipul acestui tînăr o neobișnuită forță de interpretare a celor mai diferite stări sufletești, l-a distribuit într-un rol principal din filmul „Haiducii". Actorul a întrecut cu succes toate așteptările! Ca urmare, la 11 mai al acestui an, Amza Pellea a devenit... însuși Decebal, din coproducția româno-franceză „Dacii". În noul său rol, atît de frumos și de greu totodată, Amza Pellea ne va conduce, prin mijlocirea ecranului, în lumea atît de scumpă nouă, a strămoșilor neamului.

Coborau poteca iară...

Coborau poteca iară,
Bacii, basmul să ni-l spună,
Din păduri cules pe seară
Și țesut cu fir de lună.

Și pe frunză legănată,
Liniștea-ncepu s-adune
Taina lui : „A fost odată...
Și-un tăciune... și-un cărbune..."

Dorm prin crengi de noapte grele,
Mierlă și privighetoare.
Parcă ne-ar fi dus spre stele,
Carul mic și carul mare.

Și prin iarbă și prin floarea
Sînzienei și crăiței,
Fluiere-și încep cîntarea
Ca-n balada Mioriței.

Foc de tabără. Pe creasta
Muntelui, foșnesc gorunii.
Au venit și-n seara asta
De la stînă, bacii, bunii...

Dar nici cîntec nu s-arată
Și nici basm din zări-albastre.
Bacii vor și ei o dată
Să le spunem de-ale noastre.

Și-au venit atunci, pe-o-aripă
Albă, în poiana goală,
Cîte-un gînd și cîte-o clipă
De vacanță și de școală.

Marea, necuprinsă, lină
Și-arginta în lună chipul
Și pe țărmuri, în lumină,
Aur vechi părea nisipul.

Și veneau pe nesimțite
Olt și Mureș de departe,
Ca-n poveștile șoptite
Dintr-o neuitată carte,

Locuri dragi, pe unde vara
Colindam păduri și ape.
Asculta în preajmă țara.
Cîntecul era aproape.

Și simțeam cum se adună
Vechi legende-n lungi alaiuri,
De la Dunărea bătrînă,
De pe culmi și de pe plaiuri,

Vis și gînd pornind solie
Și cu buciume dînd semne,
C-au plecat la bătălie
Sfarmă-Piatră, Strîmbă-lemne...

. . . .

Foc de tabără. Pe creasta
Muntelui, foșnesc gorunii.
Au venit și-n seara asta
De la stînă, bacii, bunii

Și-ascultară noaptea toată
Ce-am știut și noi a spune,
Basme cu : „A fost odată...
Și-un tăciune... și-un cărbune..."

Titel CONSTANTINESCU

După o compunere de BĂLĂNESCU ANCA, clasa a V-a, Școala generală nr. 128 — București.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața „Scînteii" telefon 17 60 10, 17 60 20 ; Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" 40361